

ע"פ 8720/15 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8720/15

ע"פ 8757/15

לפני:

כבוד השופט ס' גובראן
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט מ' מזוז

מדינת ישראל

המערערת בע"פ 8720/15
והמשיבה בע"פ 8757/15

נ ג ד

פלוני

המשיב בע"פ 8720/15
והמערער בע"פ 8757/15

ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת
מיום 2.11.2015 בתפ"ח 1021-14 שניתן על ידי כבוד
השופטים: ת' כתילי - סג"נ, א' קולה וד' צרפתי

תאריך הישיבה: י"ב בתמוז התשע"ו (18.7.2016)

בשם המערערת בע"פ 8720/15
והמשיבה בע"פ 8757/15 עו"ד נעימה חנאווי-כראם

בשם המשיב בע"פ 8720/15
והמערער בע"פ 8757/15 עו"ד תמי אולמן

בשם שירות המבחן: גב' חגית לייבנר

פסק-דיןהשופט ס' ג'ובראן:

1. לפנינו שני ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא ת' כתילי והשופטים א' קולה וד' צרפתי) בתפ"ח 1021-14 מיום 2.11.2015, במסגרתו הושת על המערער בע"פ 8757/15, הוא המשיב בע"פ 8720/15 (להלן: המשיב), עונש של 3.5 שנות מאסר לריצוי בפועל; 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת מין מסוג פשע; קנס בסך 50,000 ש"ח; ופיצוי בסך 50,000 ש"ח למתלוננת באישום הראשון, ובסך 10,000 ש"ח לכל אחת מהמתלוננות בחמשת האישומים הנוספים.

כתב האישום

2. המשיב הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ג1) וסעיף 350 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); אינוס, לפי סעיף 345(א1) וסעיף 350 לחוק העונשין; סחיטה באיומים (שתי עבירות), לפי סעיף 428 (סיפא) לחוק העונשין; סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 (רישא) לחוק העונשין; פגיעה בפרטיות, לפי סעיפים 2(4), 2(5), 2(11) בצירוף סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות); פגיעה בפרטיות (שתי עבירות), לפי סעיף 2(4) בצירוף סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות; התחזות כאדם אחר, לפי סעיף 441 לחוק העונשין; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415(סיפא) לחוק העונשין; והטרדה מינית והתנכלות, לפי סעיף 3(א4) בצירוף סעיף 5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998. עוד הורשע המשיב בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, בשל הפרה של תנאי השחרור ביום 13.7.2015.

על פי עובדות האישום הראשון, במהלך חודש מרץ 2014 המשיב יצר קשר עם י' באמצעות הפייסבוק, כשהוא מציג עצמו ככזב בשם בדוי כמי שמעוניין להכירה. בין השניים נוצר קשר, ובשלב מסוים המשיב ביקש מי' שתשלח אליו תמונת עירום שלה, והיא נענתה לבקשתו. מיד לאחר מכן התחרטה י' על שליחת התמונות וחדלה לענות לפניותיו של המשיב, אשר המשיך לנסות ליצור עמה קשר. בתגובה לכך שי' לא השיבה לפניותיו, איים המשיב עליה כי יראה את תמונותיה לחבריה. ביום 28.6.2014 המשיב דרש מי' להעביר אליו תמונות נוספות שלה, ואיים עליה כי "כל עוד לא תעשי ממני צחוק ותסנני תעשי מה שאני אומר, הכל יישאר בינינו, מבטיח והחבר שלך לא ידע מכלום". בהמשך, המשיב דרש שתשלח אליו תמונות של אבריה המוצנעים, ועקב האיום נענתה י' לבקשתו.

ביום 4.7.2014 המשיב איים על י' שתשלח אליו תמונה חושפנית של חברותיה, אך הסכים לבקשתה לשלוח לו במקום תמונה של חזה. המשיב המשיך לדרוש מי' לשלוח לו תמונות עירום נוספות שלה ושל חברותיה, כשהוא דורש ממנה כי "יראו טוב שאני לא יכעס", ואיים עליה כי יפיץ את תמונותיה אם לא תענה לדרישותיו. ביום 13.7.2014 המשיב דרש מי' פעם נוספת שתשלח אליו תמונות עירום של חברותיה, וכתב לה כי "היום את שולחת לי תמונה של מישהי לא מעניין אותי מצדי תתני לחברה שלך לשתות אלכוהול ותפשיטי אותה". בייאווה השיבה י' כי היא עתידה להתגייס לצבא

בעוד כשבוע ואז תעשה כדבריו. ביום 31.7.2014, לאחר שהמשיב חזר ודרש מי' לשלוח אליו תמונות עירום של בחורות אחרות ומאחר והיא לא עשתה כן, הוא כתב לה כי: "ככל שתצלמי יותר בנות ככה יהיה לך יותר חופש ושקט...היום זה הצ'אנס האחרון שלך אל תאכזבי".

לאחר שי' לא עמדה בדרישות, ביום 1.8.2014 המשיב שב ואיים עליה כי היא "תישא בתוצאות". י' התחננה כי יניח לה, אך בתגובה המשיב איים עליה "אכזבת אותי הרבה ואני נאלץ לשלוח לאחותך...", ודרש כ"פיצוי" שתעביר אליו תמונה שלה מקיימת יחסי מין אוראליים עם בן זוגה. י' התחננה על נפשה וביקשה כי לא יכריח אותה לעשות זאת, אך המשיב עמד על דרישותיו והבהיר כי עליה לעשות כדברו. לבסוף, המשיב איפשר לי' להעביר אליו במקום תמונת עירום של בחורה אחרת, וכן את פרטיה של אותה בחורה. בהמשך לאותה שיחה, המשיב דרש מי' לצלם עצמה מחדירה לאיבר מינה מלפפון. י' השיבה כי הבטיח להסתפק בתמונת הבחורה האחרת, ובתגובה ענה כי "מה שאני יבקש את תעשי אל תתחצפי", "עכשיו ושיראו טוב". מפאת איומיו י' החדירה לאיבר מינה מלפפון בניגוד לרצונה, צילמה זאת ושלחה את התמונה אל המשיב. עוד באותו היום המשיב הודיע לי' כי הוא מתכוון לפנות לבחורה שהיא העבירה אליו את פרטיה. י' אמרה למערער כי בכך תתגלה מסכת הסחיטה, והמשיב הזהיר אותה כי אם תפנה למשטרה הוא יפיץ את תמונותיה.

המשיב המשיך לדרוש מי' כי תשלח אליו תמונות עירום של בחורות אחרות, וביום 5.8.2014, בשל איומי המשיב, שלחה י' אל המשיב שתי תמונות של בחורות אחרות אותן צילמה במקלחות הבסיס הצבאי בו שירתה. המשיב לא הסתפק בכך ודרש ממנה את פרטיה של אחת הבחורות המצולמות. י' לא נענתה לדרישתו, ובתגובה המשיב דרש כי תבצע מין אוראלי בבן זוגה. עקב איומיו, י' החדירה לפיה את איבר מינו של בן זוגה ושלחה לו תמונה המתעדת את המעשה. למחרת, המשיב גילה כי י' סיפרה לחברתה שהיא נסחטת על ידו. בתגובה, איים המשיב על י': "את תשלמי על זה בגדול", ודרש ממנה לשלוח אליו תמונה של אותה חברה עירומה, ולחילופין לבצע אקט מיני עם בן זוגה. בשל איומיו, י' ובן זוגה ביימו תמונה המתעדת לכאורה קיום יחסי מין ביניהם.

המשיב המשיך ליצור קשר עם י' ולדרוש ממנה לשלוח לו תמונות של בחורות. ביום 16.8.2014 כתב המשיב לי' "נתתי לך שקט שמת זין היום תישאי בתוצאות ואני מפירסם ושולח לאחותך". בהמשך המשיב פנה אל י' באמצעות הפייסבוק כשהוא מציג עצמו כנציג אתר סרטי פורנו המבקש להציע לה עבודה, לאחר שהתרשם כביכול מתמונותיה, ושלח בצירוף לפנייתו את התמונה בה תיעדה את עצמה מבצעת מין אוראלי.

3. על פי עובדות האישום השני, המשיב יצר קשר עם ע' באמצעות הפייסבוק, כשהוא מציג עצמו ככזב בשם בדוי כמי שמעוניין להכירה. בין התאריכים 1.8.2014 ל-14.10.2014 איים המשיב על ע' כי אם לא תשלח אליו תמונות עירום שלה הוא יפנה לחברותיה ויטען בפניהן כי היא בוגדת בבעלה, וכן דרש ממנה לשלם לו סך של 1,000 ש"ח בחודש למשך 5 שנים ודרישות נוספות כדי שיניח לה. בהמשך לכך, המשיב מימש את איומו ופנה אל חברתה של ע' וטען בפניה כי היא בוגדת בבעלה. בנוסף, המשיב פתח בפייסבוק דף סקס ובו פירסם את תמונתה של ע', את מספר הטלפון שלה ליד תמונות וכיתוב פרובוקטיביים, ואף את כתובת בית מגוריה - שם מתגוררת עם בעלה וילדיה, בטענה כי בכתובת זו מתנהל מכון ליווי.

4. על פי עובדות האישום השלישי, במהלך חודש מרץ 2013 המשיב יצר קשר עם ל', כשהוא מציג עצמו בשם בדוי כמי שמעוניין להכירה. המשיב והמתלוננת התכתבו בפייסבוק, שוחחו טלפונית ואף התפתח ביניהם קשר רומנטי. בשלב כלשהו, נוכח חשדו של המשיב כי ל' גילתה לחברותיה על הקשר ביניהם, נותק קשר זה. כחודש לאחר ניתוק הקשר,

המשיב יצר קשר עם ל' באמצעות הפייסבוק כשהוא מציג עצמו בשם בדוי אחר. המשיב ול' התכתבו בפייסבוק, ובשלב מסוים הוא ביקש שתשלח אליו תמונת עירום שלה והיא נענתה לבקשתו. כעבר מספר ימים, המשיב דרש ממנה להעביר אליו תמונות עירום נוספות שלה, ובתגובה לסירובה איים עליה כי ישלח את תמונת העירום שלה לבן זוגה או להוריה. בשל איומיו, ל' שלחה למערער תמונות עירום נוספות שלה, כשהוא מדריך אותה כיצד להצטלם. כמו כן, המשיב איים על ל' כי אם לא תשלח אליו תצלום של תעודת הזהות שלה הוא ישלח את תמונותיה להוריה. בהמשך, המשיב התחזה למתלוננת ופתח דף פייסבוק על שמה (להלן: דף הפייסבוק). המשיב התכתב בשמה בדף הפייסבוק, קיבל לידיו במרמה תמונות עירום שלה אשר היו ברשות חבריה, וכן פירסם בדף זה פרסומים בעלי אופי מיני, ואף את תמונותיהן ופרטיותן של המתלוננות מושא אישומים 2, 4 ו-5.

5. על פי עובדות האישום הרביעי, בין המשיב למ' הייתה היכרות מוקדמת על רקע קשרי משפחה רחוקים. המשיב יצר עם מ' קשר באמצעות מסרונים, וכתב לה הודעות בעלות תוכן מיני – אף שמ' הבהירה למשיב כי היא אינה מעוניינת בכך. בד בבד, המשיב פירסם בדף הפייסבוק את מספר הטלפון של מ' בצירוף תצלום עירום של אישה אחרת וכיתוב פרובוקטיבי. עקב כך, התקשרו אל ל' כ-200 פעמים ביום והטרידו אותה.

6. על פי עובדות האישום החמישי, בין המשיב למ"ע הייתה היכרות מוקדמת על רקע חברות בינה לבין אשתו. בתקופה שבין אוגוסט 2014 לאוקטובר 2014 המשיב פירסם את תמונתה של מ"ע בדף הפייסבוק, בצירוף מספר הטלפון הנייד שלה וכיתוב פרובוקטיבי.

7. על פי עובדות האישום השישי, ביום 13.7.2015 המשיב הפר את תנאי מעצר הבית שהוטלו עליו, הן בכך ששהה מחוץ לבית הוריו, הן בכך שלא היה בליווי מפקחים, והן בכך שהחזיק ברשותו מכשיר טלפון נייד.

גזר הדין של בית המשפט המחוזי

8. ביום 2.11.2015 בית המשפט המחוזי גזר את דינו של המשיב. בגזר דינו, בית המשפט עמד על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בו, על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ועל מדיניות הענישה הנהוגה. תחילה, בית המשפט המחוזי הדגיש כי המשיב הורשע בשישה אישומים שונים, הכוללים ריבוי אירועים שנמשכו על פני תקופה ארוכה ובוצעו בחמש נשים שונות. בית המשפט המחוזי מצא כי יש להבחין בין נסיבותיו החמורות יותר של האישום הראשון לבין יתר האישומים המפורטים בכתב האישום, וקבע מתחם ענישה הולם נפרד לאישום הראשון, מתחם ענישה הולם מאוחד לאישומים השני עד החמישי, ומתחם נפרד לאישום השישי. כן ציין בית המשפט המחוזי, כי בשל הקשר ההדוק בין המעשים שנעשו בכל אחת מהמתלוננות, מסכת העבירות שביצע המשיב בכל מתלוננת תיחשב כאירוע אחד כולל.

9. באשר לערך החברתי שנפגע, נמצא כי מעשיו של המשיב פגעו מעצם טבעם בערכים של כבוד האדם, בזכות לצנעת הפרט, בזכות לאוטונומיה על הגוף ובזכות לפרטיות. כמו כן, נקבע כי מעשיו של המשיב פגעו פגיעה חמורה בערך החברתי של הצורך להגן על שלומם ונפשם של גולשים וגולשות מפני עבירות מין, הטרדות ואיומים באמצעות השימוש ברשת. במסגרת זו, בית המשפט המחוזי עמד על כך שמדובר במעשים מבזים ומשפילים, באמצעותם חדר המשיב לפרטיותן של קרובותיו, פגע בשלומן הנפשי וגרם להן לתחושות של פחד ואימה, וכל זאת תוך שהוא חוסה מאחורי הקלות "הבלתי-נסבלת" של עבריינות המבוצעת תוך שימוש במחשב וברשת. לבסוף בית המשפט המחוזי ציין כי

יש אתגר של ממש באכיפת עבירות מין המבוצעות ברשת, בין היתר עקב האנונימיות שהאינטרנט מקנה, ולכן מן הטעם הזה קיימת חשיבות לענישה מרתיעה.

10. באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי עמד על כך שמסכת העובדות בהן הורשע המשיב מצביעה על דפוס של שימוש בכוח ובאיומים לשם ניצול וביזוי מיני של נשים צעירות. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי עוצמת הפחד מאיומו של המשיב הביאה את המתלוננות למצב חמור שבו הן חשות חובה לשלוח לו תמונות מיניות שלהן, ואף לבצע מולו אקטים מיניים תוך שימוש במצלמת האינטרנט. בית המשפט המחוזי הדגיש כי מצב דברים זה אינו שונה מכל מקרה אחר שבו מתלוננת נאלצת לבצע מעשים מיניים בניגוד לרצונה בשל איום ממשי בכוח. כמו כן, בית המשפט המחוזי ציין לחומרה את החזקתן של המתלוננות כבנות ערובה על ידי המשיב בשל תמונות העירום שהגיעו לידיהן במסגרת הקשר עמן, ואת הפגיעה שנגרמה להן מכך – פגיעה קשה בכל צדדי החיים, הן הפרטיים והן החברתיים-ציבוריים. בעניין זה, בית המשפט המחוזי עמד על הפגיעה הקשה שפגעו מעשיו של המשיב בי', כפי שניתן ללמוד גם מתסקיר נפגעת העבירה שהוגש בעניינה. חומרה יתרה מצא בית המשפט המחוזי באופן שבו ניצל המשיב את שליטתו במתלוננות ובקלות שבה הוציא לפועל את איומיו, תוך שהוא לא מהסס לפירסם בפומבי תמונות עירום שנשלחו אליו באופן פרטי, לצד פרסומי שקר מבזים ומשפילים. לבסוף, בית המשפט המחוזי הטעים כי העובדה שלא נתקיימו מפגשים פיזיים בין הנאשם ובין המתלוננות אינה מפחיתה משמעותית מחומרת המעשים, בפרט עת העולם הווירטואלי הוא שאפשר למערער לבצע את מעשיו המכוערים. משכך, בית המשפט המחוזי מצא כי אף אם יש מקום להקלה עם המשיב לאור אותו "ריחוק טכנולוגי" בינו לבין המתלוננות, הרי שהוא "מתקזז" לאור היתרונות היחסיים שהקנה לו המרחב הווירטואלי למימוש זממו.

עוד במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בית המשפט המחוזי עמד על הנסיבות הספציפיות הרלבנטיות לאישומים השונים. באשר לאישום הראשון, בית המשפט המחוזי התייחס למספר נסיבות לחומרה, וביניהן: חומרת עבירות המין שבוצעו במתלוננת, אשר כללו מלבד האילוף לצלם עצמה בעירום, גם אילוף לבצע בעצמה מעשה אינוס ומין אוראלי וכן אילצה לתעד יחסי מין עם אדם אחר; ריבוי העבירות ותכיפותן; הנזק החמור שנגרם למתלוננת, שהביאה עד כדי מחשבות אובדניות; וההונאה שביצע המשיב, עת גרם למתלוננת לחשוב כי תמונותיה הגיעו לידי נציג אתר פורנו. באשר לאישומים השני, השלישי, הרביעי והחמישי, בית המשפט המחוזי הדגיש את ערמומיותו של המשיב, שבאה לידי ביטוי בשימוש בפייסבוק. בית המשפט המחוזי הוסיף והתייחס לאופן שבו המשיב אימץ זהויות בחסות הרשת על מנת לעשות כל שעלה על רוחו בשמן של המתלוננות, עד שחלקן נאלצו לעזוב את מקום עבודתן ולהחליף מקום מגורים. באשר לאישום השישי, בית המשפט המחוזי ציין כי התעלמות המשיב מתנאי מעצר הבית שהוטלו עליו, מצביעה על זלזול וקלות ראש באשר להליך המשפטי, ואף מלמדת על כך שהמשיב לא הפנים את חומרת מעשיו. עם זאת, בית המשפט המחוזי הצביע על כך שנדרשת הבחנה לקולה בין עבירות המתרחשות במרחב וירטואלי, לבין עבירות מין המתרחשות במרחב הממשי והכוללות מגע פיזי.

11. באשר למדיניות הענישה הנהוגה, בית המשפט המחוזי בחן את הענישה בעבירות מין שנעברו באמצעות האינטרנט והרשתות החברתיות, וכן את הענישה הנהוגה בעבירות מין כלפי נשים בגירות שבוצעו תוך מגע פיזי, אשר משלבות עבירות של סחיטה באיומים ושימוש במרמה ובזהויות בדויות.

בהתחשב במכלול השיקולים, בית המשפט המחוזי העמיד את מתחמי העונש ההולמים הבאים: בגין האישום הראשון המתחם הועמד בין 30 חודשי מאסר עד ל-5.5 שנות מאסר; בגין האישום השני עד החמישי, המתחם הועמד בין 10 ל-24 חודשי מאסר; ובגין האישום השישי, המתחם הועמד על עונש מאסר מותנה עד ל-12 חודשי מאסר בפועל.

12. על מנת לקבוע את העונש המתאים למשיב, בית המשפט המחוזי בחן את נסיבותיו האישיות של המשיב שאין קשורות לביצוע העבירה, וביניהן: הודאתו המוקדמת בעובדות כתב האישום המתוקן, שמנעה את הצורך בהעדת המתלוננות; היותו אב טרי; העדר עבר פלילי; נסיבות חייו הייחודיות, כמי שעבר מהעולם החרדי אל שירות במסגרת צבא ההגנה לישראל; עדויות האופי שהביא לטובתו; והבעת החרטה על מעשיו ורצונו לשנות את דרכיו. מנגד, בית המשפט המחוזי התייחס לתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב, על פיו הוא נעדר סימפטיה לקורבנותיו וחוסר הבנה והפנמה של הנזק שגרם להן, וכן על המסוכנות הנגזרת מכך. נוכח נסיבות אלה, בית המשפט המחוזי מצא כי יש לגזור את עונשו של המשיב ברף הבינוני של מתחם העונש שנקבע, וגזר את עונשו כאמור בפסקה 1 לעיל.

תסקיר שירות מבחן משלים

13. ביום 14.7.2016 הוגש תסקיר שירות מבחן משלים בעניינו של המשיב. מן התסקיר עולה כי המשיב שווה מזה כחצי שנה בבית סוהר חרמון, במחלקה המיועדת לטיפול בעברייני מין. ההתרשמות של גורמי הטיפול היא כי המשיב ממשיך להשתמש במנגנוני הגנה, כאשר מצבו תואם את השלב הטיפולי שבו הוא נמצא. עוד צוין בתסקיר כי המשיב שולב לאחרונה במסגרת תעסוקתית, כי אין לו דו"חות משמעת או בעיות התנהגות, וכי הוא נמצא בקשר טלפוני עם בני משפחתו. באשר ליחסו של המשיב לעבירות, צוין כי מחוות הדעת של המרכז לבריאות הנפש עולה כי המשיב לא לוקח אחריות מלאה על מעשיו, וכי קיים אצלו עיסוק ניכר בהתנהלות מינית, לצד קושי באינטימיות. כן צוין כי בפברואר 2016 הוערכה רמת המסוכנות המינית שלו כבינונית-גבוהה. לבסוף, שירות המבחן ציין כי ההתרשמות הכללית מהמשיב הינה שהמדובר באדם חרדתי והגנתי, שבאופן הדרגתי ואיטי יהיה מוכן לוותר על הגנותיו ולבחון את מעשיו.

הערעורים

14. בערעורו, המשיב טוען כי בית המשפט המחוזי החמיר עמו יתר על המידה ומבקש מבית משפט זה להקל בעונשו. לגרסתו, בית המשפט המחוזי טעה עת גזר את דינו על בסיס הערכת המסוכנות שנערכה על ידי שירות המבחן – להבדיל מהערכת מסוכנות שנערכה על ידי המרכז להערכת מסוכנות. עוד טוען המשיב, כי בית המשפט המחוזי שגה גם בכך שלא נתן משקל מספק לפער המשמעותי שבין כתב האישום המקורי לכתב האישום המתוקן עליו לבסוף נתן את הדין. נוסף על כך, המשיב סבור כי בית המשפט המחוזי לא התחשב דיו בכך שלא היה מפגש פיזי בינו לבין המתלוננות, ובעובדה שכלל המתלוננות היו נשים בוגרות. המשיב מוסיף וטוען כי איזון נכון של שיקולי הענישה, בהתבסס על פסיקת בית משפט זה, היה צריך להביא לקביעת מתחמי ענישה מתונים יותר. לבסוף, המשיב גורס כי לא ניתן משקל מספק גם לנסיבותיו האישיות לקולה, וביניהן הודאתו במעשים, שחסכה הן זמן שיפוטי ניכר והן את הצורך בהעדת המתלוננות; חרטתו הכנה; גילו הצעיר; והיותו אדם נורמטיבי ואב טרי.

15. מנגד, טוענת המערערת בע"פ 8720/15, היא המשיבה בע"פ 8757/15 (להלן: המערערת) כי בית המשפט המחוזי השית על המשיב עונש אשר חורג באופן קיצוני לקולה מהעונש שהולם את חומרת מעשיו והעבירות שבהן הורשע, ועל כן מתבקשת החמרה משמעותית בעונשו. תחילה, המערערת עומדת על חומרתם הרבה של מעשי המשיב שבוצעו כלפי חמש מתלוננות שונות. במסגרת זו, המערערת מפנה לאישום הראשון, המתאר כיצד באכזריות חסרת רחמים המשיב הפך את י', בחורה צעירה טרם גיוסה לצבא, לבת ערובה בידי לסיפוק צרכיו המיניים, תוך שהוא סוחט אותה באיומים, ומאלץ אותה במשך כחודשיים ימים לבצע מעשים בניגוד לרצונה ולשלוח לו תיעוד של אותם המעשים. בהמשך לכך, המערערת עומדת על כך שהמעשים דרדרו את מצבה הנפשי של י' עד כדי מחשבות אובדניות, וגרמו לה

לפגיעה קשה ומשמעותית בכל מישורי חייה, כפי שניתן ללמוד מתסקיר נפגעת העבירה שהוגש בעניינה.

16. המערערת מוסיפה וטוענת כי קביעתו של בית המשפט המחוזי כי מעשיו של המשיב אינם שונים "מכל מקרה אחר בו מתלוננת נאלצת לבצע מעשים מיניים בניגוד לרצונה בשל איום ממשי בכוח", אינה מתיישבת עם העונש שהשית עליו - שלוש וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל. זאת ועוד, לדידה של המערערת, בגזירת דינו של המשיב בית המשפט המחוזי התעלם מהוראות סעיף 355 לחוק העונשין - אשר קובע עונש מינימום של 4 שנות מאסר על עבירת אינוס - מה שהוביל אותו, לשיטתה, להעמיד את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם בגין האישום הראשון על שנתיים וחצי בלבד. לגרסתה, שגיאה זו מתעצמת נוכח העובדה כי בנוסף לעבירת האינוס, המשיב הורשע במסגרת האישום הראשון בעבירות של מעשה מגונה וסחיטה באיומים. בעניין זה, המערערת מדגישה כי עסקינן במסכת סחיטה באיומים ברף העליון - עבירה שהעונש בצידה הוא 9 שנות מאסר. לעמדתה, בגין מסכת כה ארוכה ואכזרית של סחיטה, אשר כוונה אל גופה ורוחה של י', להבדיל מכספה, ואשר הובילה אותה לבצע מעשים מיניים קשים בניגוד לרצונה, היה מקום להשית עונש מאסר ממושך. המערערת סבורה כי דברים אלו נכונים ביתר שאת לאור העובדה שהמשיב הורשע בסחיטה באיומים כנגד שתי מתלוננות נוספות (אישומים שני ושלישי).

17. זאת ועוד, לשיטתה של המערערת, על המשפט הפלילי להתאים עצמו לעבירות החדשות שמבוצעות באמצעות הרשת, ועל בית המשפט להעביר מסר ברור כי האינטרנט אינו שטח הפקר ואינו מקנה חסינות למבצעי עבירות מין. בעניין זה, המערערת מסבה את תשומת הלב לכך שהפגיעה בכל אחת ואחת מהמתלוננות היא איננה פגיעה וירטואלית, כי אם פגיעה מוחשית וממשית.

18. כמו כן, המערערת מצביעה על התרשמותו של שירות המבחן כי המשיב לקח אחריות על מעשיו בצורה פורמאלית בלבד - באופן שאינו כולל תובנה פנימית וגילוי אמפטיה לפגיעה ולנזק שנגרמו למתלוננות, וכי הוא מתקשה בהתבוננות על מעשיו ומחוסר מודעות לקיומם של דפוסים תוקפניים ואלימים באישיותו. משכך, המערערת סבורה כי בית המשפט המחוזי שגה אף עת זקק לזכותו של המשיב את החרטה שהביע בתום הטיעונים לעונש.

19. לבסוף, המערערת עומדת כך ששירות המבחן העריך כי קיימת בעניינו של המשיב רמת סיכון בינונית-גבוהה להישנות עבירות דומות - אל מול סיכויי שיקום נמוכים, וכי טעם זה מהווה שיקול נוסף להתערבות לחומרה בעונש שהושת על המשיב. נוכח האמור, המערערת גורסת כי העונש שהושת על המשיב לא רק סוטה באופן קיצוני לקולה מלהלום את חומרת מעשיו, אלא אף אינו מגן על הציבור ממסוכנותו הגבוהה של המשיב, שכן אין בו כדי להרתיע מביצוע עבירות דומות בעתיד. זאת, בפרט עת עסקינן בעבירות המבוצעות באנונימיות באמצעות הרשת, אשר קשה מאד לאתר את מבצעה.

דיון והכרעה

20. לאחר עיון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי ובנימוקי הערעורים, ולאחר שמיעת הצדדים בפנינו, הגענו למסקנה כי דין הערעור להתקבל כפי שיפורט להלן. אמנם, לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, וההתערבות שמורה למקרים חריגים בהם העונש שנגזר חורג במידה רבה מרמת הענישה הנוהגת או הראויה במקרים דומים (ראו: ע"פ 8280/15 גולאני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.3.2016); ע"פ 2715/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.9.2015); ע"פ 1034/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (30.12.2014)). דומה כי כלל זה נכון ביתר

עמוד 7

שאת לגבי ערעור המדינה על קולת העונש ולו מן הטעם שערכאת הערעור אינה נוטה למצות את הדין עם הנאשם. ואולם, נחה דעתנו כי המקרה שלפנינו נמנה על אותם מקרים חריגים, שבהם מתחייבת החמרה ניכרת בעונש המאסר בפועל שהושת על המשיב.

21. מעשיו של המשיב הם חמורים ביותר, נוכח פגיעתם הקשה והממושכת בכבודן, חירותן ופרטיותן של חמש מתלוננות שונות. אמנם, העבירות בוצעו דרך האינטרנט וללא הפעלת כוח פיזי בין המשיב לבין המתלוננות. ואולם, בית משפט זה פסק לא אחת כי עבירות מין המבוצעות דרך האינטרנט לא ייענו בענישה מקלה, וזאת חרף העובדה שמעשיו של התוקף מתבצעים, כביכול, במרחב הווירטואלי בלבד (ראו למשל: פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (6.7.2015); ע"פ 538/13 סבח נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.12.2013)). בהמשך לכך, בית משפט זה עמד על כך שגזירת דינם של אלו הפועלים בחסות הרשת צריכה להלום את קלות ביצוע העבירה, פוטנציאל ההישנות שלה ופוטנציאל הפגיעה בה, אשר מושפעים מהנגישות הרבה לרשת; האנונימיות שהיא מספקת; קלות ההפצה בה; ואף היכולת לפגוע בנפגעי העבירות שעה שהם מצויים בביתם (ראו למשל: ע"פ 2656/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (21.1.2014); ע"פ 6357/11 ברבמן נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (4.7.2013)).

לא למותר לציין, כי אף שאיומיו של המערער נעשו דרך הרשת, השפעתם על המתלוננות, ובפרט על י', הייתה ממשית ביותר. זאת ועוד, האינטרנט הוא זה שאיפשר למשיב לפעול כפי שפעל, ואנו סבורים כי צדק בית המשפט המחוזי עת קבע כי אף אם "יש מקום להקלה בחומרת המעשה לאור אותו 'ריחוק טכנולוגי', הרי שזה 'מתקזז' בעיקרו לאור היתרונות היחסיים שהקלו על הנאשם בביצוע העבירות" (פסקה 53 לגזר הדין). יפים בהקשר זה דבריה של השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 6703/13 ניסים כהן נ' מדינת ישראל (16.1.2014):

"למרות שמעשי המערער אל מול קורבנותיו נעשו במרחב הווירטואלי, הרי שהפגיעה והנזקים הנפשיים שנגרמו לאותן קורבנות צעירות היא ממשית ומציאותית. יתרה מכך, דווקא במרחב רשת האינטרנט פוטנציאל הנזק הוא חמור במיוחד, נוכח קלות השכפול וההפצה" (שם, פסקה 13).

22. בעניינו, המשיב ניצל את הרשת לשם פגיעה במתלוננות, תוך שהוא משתמש בפרופילים ודפי פייסבוק בדויים כדי להגביר את עוצמת הפגיעה. כך, המשיב הפך את י' - בחורה צעירה טרם גיוסה לצבא - לבת ערובה שלו, תוך שהוא סוחט אותה באיומים שנמשכו על פני מספר חודשים, כדי שתשלח לו תמונות עירום של עצמה ואף תצלם בחורות אחרות בעירום ותעביר לידין את התמונות. חומרה יתרה גלומה בכך שהמשיב גרם לי' לבצע מעשים מיניים בניגוד לרצונה, תוך תיעוד של אותם המעשים - לרבות החדרת חפץ זר לאיבר מינה, וביצוע מין אוראלי בחברה. כאמור, מעשיו אלו דרדו את מצבה הנפשי של י' עד כדי מחשבות אובדניות, וגרמו לה לפגיעה קשה בכל תחומי חייה, כפי שניתן ללמוד מתסקיר נפגעת העבירה שהוגש בעניינה. לא זו אף זו, הרי שגם באישומים השני והשלישי מתואר כיצד המשיב סחט באיומים את המתלוננות בכדי להשיג, בין היתר, תמונות עירום שלהן, תוך שהוא מאיים לפגוע הן בחייה הפרטיים והן בחייהם החברתיים-ציבוריים. במצב דברים זה, אף אם היה מקום לתת משקל כלשהו לקולה לעובדה שמעשיו של המשיב היו בזירה הווירטואלית, הרי שריבוי העבירות ואופיין; התקופה הממושכת שבה ביצע את העבירות; הפגיעה העמוקה שגרם במעשיו למתלוננות; והתוצאות הממשיות של איומיו, מחייבים להשית על המשיב ענישה מרתיעה וחמורה משמעותית מזו שגזר עליו בית המשפט המחוזי.

23. דברים אלו נכונים ביתר שאת בהתחשב בהתרשמותו של שירות המבחן, לפיו המשיב מתקשה לקחת אחריות

באופן כן על מעשיו ולא מפנים את הפגיעה והנזק שגרם למתלוננות, וכן בהערכתו כי קיימת בעניינו רמת סיכון ברמה בינונית-גבוהה להישנות עבירות דומות בעתיד. נוכח כל האמור, אנו סבורים כי מתחייבת החמרה בעונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב.

24. סוף דבר, ערעור המשיב נדחה, וערעור המערערת מתקבל במובן זה שלעונש המאסר בפועל שהושת על המשיב, יתווספו 18 חודשי מאסר בפועל, כך שבסך הכל יירצה המשיב עונש מאסר בפועל של 5 שנים. יתר חלקי גזר הדין יוותרו על כנם.

ניתן היום, ח' באב התשע"ו (11.9.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט